AZ IDEGASSZONY.

II. RÉSZ.

II.

Gábor Mór rajza

□ Az öreg Ágfalvi nem soká töprengett. Nem szeretett egy gondot sokáig magával cipelni, hanem ha valamiben határozott, azonnal végre is hajtotta. Most is úgy tett.

□ Másnap hajnalban amikor a nap még ott szunnyadt a rónaság alján vetett étherágyában, megindult a nagy családi batár Jánosháza felé és Juliska déltájon már a tizennegyedik papirdobozba csomagolta azokat az apróságokat, amelyek a nagy ládába nem fértek s amelyeket nem hagyott volna el magától a világ minden kincséért se. Volt azokban a különféle alakú alkalmatosságokban annyiféle kalap, hogy üzletet lehetett volna alapítani reájuk. Volt kocsikerék nagyságú, amelyik sehol se volt fölcsapva, vagy lehajtva és csak egy idegesen rezgő tollkigyó csavarodott köréje. A másik óriás elül volt fölcsapva, oldalt himbáló tollal. A harmadik elül hátul Napoleon formára összepofozva, csipkével bevonva és az ég tudja, hogy a többi miféle furfanggal összeállítva, hogy véletlenül olyan ne legyen, amilyent más asszonynak a fején is láthatnánk. A nyársnak is beillő kalaptűk, a selyemfátyolból összerótt gallérok, átalvetők, különféle csipkediszek, kesztyük, legyezők, mind belekerültek a dobozokba és amikor ebéd után elhelyezkedtek az óriás batárban, az öreg úr rémülve látta, hogy a sok cókmók közül alig látszik ki az orruk hegye.

□ Nem tudta megérteni, hogy mi a manónak hozza mindezeket Juliska Ágfalvára és mikor fogja azokat használni, ha Terka mellett akarja idejét tölteni.

□ Juliska nem olyan ember volt, aki előtt el lehetne rejteni a gondolatokat. Észrevette az öreg savanyú tekintetén, hogy mi nem tetszik annak és sietett megmagyarázni, hogy az ő valóságos hurcolkodása igen fontos összeköttetésben áll Terka betegségével. Ő ugyan nem ismerte Terkát és csak annyit tudott róla, hogy asszony, aki azonban éppen az idegessége, a betegsége miatt nem lett valóságos asszonyá, igazi feleséggé. Ő azt tartotta, hogy az ilyen betegben föl kell ébreszteni a nőt. Ha egy minden porcikájában forró, mozgásában hajlékony, öltözködésében ingerlő, igazi asszonyt lát folyton maga előtt, akkor mégis csak megmozdul benne egyszer a nő, fölébred benne a vágy hasonlóvá lenni. Finom érzésével felfogta, hogy Terka betegsége nem az a kétségbeejtő idegbaj, amely a központi idegrendszer végleges pusztulásával, az idegek sorvadásával végződik. Ezt nem hitte. A legnagyobb figyelemmel hallgatott mindent, ami ismeretlen sógornője betegségével összefügg, élénken érdeklődött annak előző élete iránt, nem restelt nagyon is intim kérdéseket fölvetni, amelyekre az öreg legjobb tudása szerint megfelelt és amikor készen volt a vallatással, akkora a haditervvel is elkészült. Nem doktor kell oda, hanem élet. Nem mamuszbajáró szolgák, nem párnázott ajtók, szőnyegekkel takart folyosók, hanem diszkrét, vidám hangok és finom csengésü kacagás. Nem kétségbeeséstől meredező szemek, komoran ráncbavont homlok, hanem derült mosoly, biztató tekintet. Hisz ez a némaság, ez a kriptacsönd megőrjíti az egészséges embert is, nemhogy a beteget meggyógyítaná. Más élet lesz ott, ha ő bekerül az ágfalvi kastélyba.

□ Olyan meggyőződéssel beszélt, oly közvetlenséggel csevegett, hogy az öreg is egészen fölvidult mellette és amikor Juliska még pajkos mosollyal kijelentette, hogy hamarosan valóságos feleséget ad Oszkárnak, nem állhatta meg, hogy a skatulyák halmazából át ne hajoljon a menyecske felé és meg ne csipje annak kivánatos, gödrös, gömbölyü állát. Juliska ugyan nem haragudott a kedveskedésért, de hogy megmutassa, hogy előtte még a bácsinak sincsen tekintélye, olyan csattanósat ütött fehér kis kezével az öreg úr kezefejére, hogy az hirtelen azt se tudta; tekintélyesnek, vagy bohémnek mutassa-e magát.

□ Még jó magasan állott a nap, amikor beértek az

ágfalvi kastélyba és a batár megállott a széles lépcsősorok alatt. Oszkár ott várta őket a legalsó lépcsőfokon és komoly tisztelettel köszöntötte rokonát. Juliskát nem nagyon hatotta meg ez a gyászos fogadtatás, mert odaugrott Oszkár nyakába, néhányszor képencsókolta és aztán, mint valami kis gimnázistát, aki vakációra hazakerült, kedélyesen kérdezte: No, hogy vagy öcskös?

□ Az öreg úr is jókedvüen megölelgette a fiát és Oszkár nem győzött csodálkozni azon, hogy miként lehet még az édes apja is olyan vidám hangulatban akkor, amikor az ő szive kicsordul a gyásztól és amikor olyan házba lépnek, ahol egy édes fiatal asszony rettenetes betegségben vergődik. Legjobb szerette volna, ha megfordul a kocsi és visszatér Jánosházára.

□ Amikor pedig a cselédek egymás után szedegették ki a halombarakott dobozokat és cipelgették fölfelé a Juliska részére kijelölt szobába, Oszkár ürügyet keresve kiosont a kertbe és izgatott, sebes lépésekkel haladt végig az illatos jázminbokrokkal szegélyezett uton. Amikor a tómelletti lugashoz ért, indulatosan vágta magát a kényelmes kerti székbe és elkeseredett gondolatok ébredtek agyában. Olyan ellentétes, olyan távolálló volt az ő lélekvilágától az a könnyed hang az a vidám mosoly, amellyel Juliska köszöntötte és olyan meglepő atyjának viselkedése, hogy kételkedni kezdett az öreg őszinteségében. Nem hitte, hogy csakugyan azért hozta Juliskát ide, hogy Terkának gyógyulását elősegítse, hanem olyan kalandos ötletei támadtak, amelyek egészen más szinbe helyezték unokanővére megérkezését. Tagadhatatlan, hogy az apja hozta először szóba Juliskát, akit az ura elhagyott. Ő mondta, hogy ide kell hozni és ő sietett annyira, hogy a jókedvü asszony a házhoz kerüljön. Tegnap még tépelődő, szomorú volt az öreg és ma már olyan, mintha tíz esztendővel megfiatalodott volna. És ha Oszkár végiggondolta mindazokat a körülményeket, amelyek kapcsolatban állottak evvel a különös üggyel, arra a következtetésre jutott, hogy az öreg szerelmes Juliskába és csak kedvező alkalomra várt, hogy őt házához hozhassa.

□ Úgy érezte, mintha az apja árulást követett volna el ellene. Mintha kapóra jött volna Terka betegsége és az ő boldogtalansága, hogy az édes apja vágyakozását kielégíthesse. Oszkárnak az arca kipirult. Szemei vadul forogtak és százszor is végiggondolta azokat az agyrémeket, amelyek nyugalmát megzavarták.

□ Ezalatt Juliska átöltözött. Elegáns fehér toalettje becsesen simult karcsú termetéhez és kedvesen mosolygó arcán előtüntek azok a kis gödröcskék, amelyeknek pajkos vonalai olyan ingerlővé, csábítóvá teszik az asszonyt. Igy lépett Terka szobájába.

□ Az ott ült a kereveten és fejét tenyereibe hajtva, némán, fásultan, üresen bámult a levegőbe.

□ Juliskát meglepte sógornője bájos formája és pillanatokig tartott, amig alaposan megvizsgálta rokonát. Azután melléje ült, odavette a fejét a karjai közé, mélyen a szemébe nézett és üdén, kecsesen mosolygósan beszélt neki össze-vissza mindenfélét, akárcsak egy szerető anya, aki beteg gyermeke ágyánál folyton becéző szavakat suttog, mert addig, amig a saját hangját hallja, valamennyire letompítja szivének éles fájdalmait.

□ És Terka lehunyva bársonyos pilláit csendesen feküdt a hófehér puha asszonyi karokban. Nem lehetett tudni, hogy megértette-e az enyelgő beszédet, vonásai nem mutattak változást és a halovány bőrön nem ütött át az élet rózsája. Lassú, szabályos lélegzésre csendesen hullámoztatta kebleit és orrcimpái hol összehúzódva, hol kitágulva cserélték a levegőt. Hogy meddig feküdt így, azt Juliska maga se tudta. Az ő bensejében is valami meleg, kéjes érzés tobzódott. Olyan érzés, amely elfeledteti az időt, kiemel a jelenből és rövid percek alatt végigszáguld szerelmes éveket, sejtéses éjjeket. Miközben Terkát nézte, amig mozdulatait vizsgálta, mialatt önmagában megállapította, hogy ez a fiatal teremtés nem is olyan kétségbeejtően beteg, amint azt az elbeszélés után gondolta volna, önkénytelenül is a saját élete és annak részletei ötlöttek az eszébe. Látta magát mint fiatal leányt, aki fékeveszetten, őrülten szeret egy embert. Átérezte azoknak az éveknek minden édes gyötrelmét. Ujra átélte azokat a küzdéseket, amelyeket szerelméért folytatott és amelyek mégis az imádott férfi karjai közé vezették. Azután jöttek a mézeshetek, a mámorban töltött hónapok, amelyek reszkető szenvedélye most is megrezegteti minden idegét. Olyan élénken, olyan közelről látja mindezeket az édes dolgokat, ezeket a régen elmult kéjes napokat, hogy szemeiből meleg sugár szökik elő és ajaka megnedvesedik a visszatérő emlékek izgató hevétől. De a gondolat tovább rohan. Előtte áll a féltékenység vigyorgó szatírpofája, majd a bizonyosság százszorta rosszabb igazságarca tolakszik eléje és megelevenülnek azok a napok, amikor tudja, hogy férje egy undok, száz férfival szeretkező állattal megszökött és álmatlan éjszakákon át mégis epedőn, vágyakkal teli várja az embert, azt az embert, akit még most is szeret, ma is imád és balga reménységgel visszavár.

□ A búcsúzó nap nem tud elmenni addig, amig szerelmes piros búcsúcsókját be nem küldi a csendes szobába. És amint bepislant, olyan melegséget érez, hogy nem képes megválni az édes varázstól, hanem véres karjával bársonyosan átöleli a két asszonyt és csókos vágyódással simogatja összetapadó testüket.

□ Oszkár halkan benyit az ajtón és szégyenpir futja el arcát, amikor a szivébemarkoló képet meglátja. Az egyik édesen alszik, a másik csendesen könnyezik.

ÁMON VILMOS.